

Pozměňovací návrhy

k vládnímu návrhu Zákona o ochraně památkového fondu a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (zákon o ochraně památkového fondu)

/sněmovní tisk 666/

1)

Změna § 80 odstavce 1, která zní

„§ 80

(1) Záchranný archeologický výzkum se provádí, může-li být ohroženo zachování archeologického dědictví a poznatků o něm záměrem provádění práce na kulturní památce, v památkovém území, v ochranném památkovém pásmu nebo prováděním stavby, přístavby¹⁵⁾ podle stavebního zákona, terénní úpravy, vodního díla nebo jeho změny¹⁶⁾ podle vodního zákona, otvírky, přípravy a dobývání výhradních ložisek **nebo dobývání ložisek nevyhrazených nerostů¹⁷⁾** podle zákona o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, které nemají být provedeny na kulturní památce, v památkovém území nebo v ochranném památkovém pásmu, **anebo jinou činností, která zasáhne pod povrch země, do dna vodních toků a nádrží** (dále jen „záměr“), a posuzuje-li se jejich provedení v rámci řízení nebo jiného postupu.

Odůvodnění:

Znění § 80 návrhu zákona vylučuje oznamovací povinnost u řady významných zásahů do AD (např. těžby nevyhradních ložisek – cihelen, pískoven, což jsou tradiční archeologická naleziště).

2)

§ 81 změna znění odstavce 2 a 5; § 90 změna znění odstavce 2 písmena e

§ 81

(2) Každý, kdo hodlá provést stavbu, přístavbu¹⁵⁾ podle stavebního zákona, terénní úpravu, vodní dílo nebo jeho změnu¹⁶⁾ podle vodního zákona, otvírku, přípravu a dobývání výhradních ložisek **nebo dobývání ložisek nevyhrazených nerostů** podle zákona o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, neprovádí-li se na kulturní památce, v památkovém území nebo v ochranném památkovém pásmu, **anebo jinou činností, která zasáhne pod povrch země, do dna vodních toků**

~~a nádrží, a posuzuje-li se jejich provedení v rámci řízení nebo jiného postupu, požádá obecní úřad obce s rozšířenou působností o závazné stanovisko, zda jejím provedením může být ohroženo zachování archeologického dědictví ve smyslu Úmluvy o ochraně archeologického dědictví Evropy¹⁸⁹⁾ a poznatků o něm **zápis do evidence zásahů**. Takovou povinnost nemá ten, kdo hodlá provést práce podle věty první v území s vyloučeným výskytem archeologických nálezů. **Závazné stanovisko je podkladem pro rozhodnutí nebo jiný úkon podle věty první.**~~

~~(5) Dospěje-li o~~ Orgán památkové péče ~~postupem podle odstavce 1 nebo 2 k závěru, že záměr může ohrozit zachování archeologického dědictví ve smyslu Úmluvy o ochraně archeologického dědictví Evropy¹⁸⁹⁾ a poznatků o něm,~~ **zapiše tento orgán** údaje o záměru do evidence zásahů, jakož i údaj o datu, kdy nastaly účinky rozhodnutí nebo jiného úkonu příslušného správního orgánu, na jehož základě lze záměr provést.

§ 90

(2) V části druhé evidence zásahů se jako neveřejný údaj zapisuje

e) datum vydání a číslo jednací

1. posouzení obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle § 52-a-81, **nebo**
2. posouzení krajského úřadu podle § 52, a-81, **nebo**
- 3. závazného stanoviska obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle § 81 odst. 2,**

¹⁸⁹⁾ Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů; vyhláška č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti, ve znění pozdějších předpisů.

Odůvodnění:

Postup v návrhu zákona je oproti dosavadní právní úpravě a praxi neúměrně složitý, pro stavebníka a pro orgány památkové péče zatěžující. Umožňoval by také ovlivňovat úředníky ORP nabídkami anebo nátlakem, aby určité záměry vyhodnotili tak, jako by archeologické dědictví poškodit nemohly, a nezapsali je do evidence zásahů. Navrhovaný postup je jednodušší a transparentnější: závazné stanovisko se nahrazuje zápisem oznámení do evidence zásahů. Tím pozměňovací návrh snižuje administrativu a odstraňuje riziko korupce.

3)

§ 83, vypuštění odstavce 1, 2, 4, 6, 7; ostatní odstavce se přechísloují a změní jejich znění; změna znění § 84 odstavce 2 a 5; změna znění § 85 odstavce 1; změna znění § 87 odstavce 4; změna znění § 89 odstavce 4; § 90 vypustit odst. 3 a následující odstavce 4 a 5 přechíslovat na 3 a 4.; změna § 127 odstavce 6 a 7 následovně:

§ 83

~~(1) Součástí návrhu veřejnoprávní smlouvy o provedení záchranného archeologického výzkumu je projekt záchranného archeologického výzkumu zpracovaný archeologickým ústavem, památkovým ústavem nebo archeologickou osobou.~~

~~(2) Projekt záchranného archeologického výzkumu obsahuje~~

- ~~a) označení osoby, která zpracovala projekt,~~
- ~~b) vymezení vědeckých cílů archeologického výzkumu,~~
- ~~e) popis rozsahu předpokládaného archeologického výzkumu a zdůvodnění tohoto rozsahu, přičemž rozsah terénní části záchranného archeologického výzkumu nesmí přesahovat rozsah~~

záměru stavebníka;

- d) —popis předpokládaných metod terénní části archeologického výzkumu;
- e) —popis způsobu evidence a dokumentace archeologických nálezů a vztahů mezi nimi;
- f) —předpokládané personální zajištění archeologického výzkumu;
- g) —předpokládané materiálně technické zajištění archeologického výzkumu;
- h) —stanovení jednotkových nákladů dílčích činností v rámci archeologického výzkumu;
- i) —vymezení předpokládaných souhrnných nákladů archeologického výzkumu;
- j) —předpokládanou dobu trvání terénní části archeologického výzkumu;
- k) —jméno, popřípadě jména, a příjmení fyzické osoby, která odpovídá za odbornost provedení archeologického výzkumu.

(3) (2) Archeologický ústav nebo archeologická osoba jsou povinny zaslat památkovému ústavu do 10 dnů ode dne uzavření veřejnoprávní smlouvy o provedení záchranného archeologického výzkumu oznámení, které obsahuje

- a) —údaje o datu uzavření veřejnoprávní smlouvy o provedení záchranného archeologického výzkumu,
- b) —údaj o archeologickém ústavu nebo o archeologické osobě, které budou provádět záchranný archeologický výzkum,
- e) —identifikátor záměru.

(4) ~~K oznámení podle odstavce 3 přiloží archeologický ústav nebo archeologická osoba projekt záchranného archeologického výzkumu.~~

(5) (3) Památkový ústav zapíše do evidence zásahů údaje

- a) —obsažené v oznámení podle odstavce 3 1,
- b) —podle odstavce 3 1 písm. a) a c), pokud uzavřel veřejnoprávní smlouvu o provedení záchranného archeologického výzkumu.

(6) ~~Spolu se zápisem údajů podle odstavce 5 vloží památkový ústav do evidence zásahů projekt záchranného archeologického výzkumu odevzdaný archeologickým ústavem nebo archeologickou osobou nebo projekt záchranného archeologického výzkumu, který zpracoval.~~

(7) ~~Bližší podmínky zpracování projektu záchranného archeologického výzkumu stanoví prováděcí právní předpis.~~

§ 84

(2) Žádost podle odstavce 1 obsahuje

- a) návrh úpravy vzájemných práv a povinností mezi stavebníkem a archeologickým ústavem, památkovým ústavem nebo archeologickou osobou;
- b) ~~projekt záchranného archeologického výzkumu.~~

(5) Krajský úřad zapisuje údaje o rozhodnutí o úpravě vzájemných práv a povinností mezi archeologickým ústavem, památkovým ústavem nebo archeologickou osobou a stavebníkem při provádění záchranného archeologického výzkumu do evidence zásahů; ~~současně vkládá do evidence zásahů i projekt záchranného archeologického výzkumu.~~

§ 85

(1) Změní-li se v důsledku nových skutečností podmínky pro provedení záchranného archeologického výzkumu, navrhne bezodkladně archeologický ústav, památkový ústav nebo archeologická osoba stavebníkovi dodatek veřejnoprávní smlouvy, který upraví podmínky provádění archeologického výzkumu s ohledem na nové skutečnosti. Přílohou návrhu veřejnoprávní smlouvy je projekt archeologického výzkumu s vyznačenými změnami, vyvolanými novými skutečnostmi.

§ 87

(4) Nejpozději do 30 dnů od dokončení záchranného archeologického výzkumu zašle archeologický ústav, památkový ústav nebo archeologická osoba stavebníkovi sdělení o souhrnných skutečně vynaložených nákladech, včetně rozpisu jednotkových nákladů dílčích činností, které vyplývají z projektu záchranného archeologického výzkumu.

§ 89

(4) K údajům a dalším podkladům, které jsou označeny tímto zákonem jako neveřejné, má dálkový přístup za účelem zpracování projektu přípravy záchranného archeologického výzkumu archeologický ústav, památkový ústav nebo archeologická osoba.

§ 90

V návaznosti na změnu § 83 je nutno vypustit odst. 3 a následující odstavce 4 a 5 přečíslovat na 3 a 4.

§ 127

V § 127 odst. 6 vypustit písmeno e) a následující písm. f) a g) označit jako e) a f).

V § 127 odst. 7 bude písm. d) znít takto:

„d) 50 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 3 písm. b), c), odstavce 4 písm. b), odstavce 5 písm. a), odstavce 6 písm. c) **nebo d)**, ~~d) nebo e).~~“

Odůvodnění:

Pozměňovací návrh vypouští povinnost vypracovávat projekty záchranného archeologického výzkumu. Tato povinnost je v odborných diskusích dlouhodobě předmětem kritiky pro

1) neexistenci objektivních kritérií hodnocení projektu (nyní neexistují a návrh zákona žádná nezavádí),

2) nereálnost vypracování projektů v požadované podrobnosti a přesnosti – návrh zákona vyžaduje údaje, které před zásahem do země nejsou a nemohou být známy;

3) dodatečnost případné sankce (návrh zákona předpokládá kontrolu projektu až ex post v případě potíží, ale to už archeologické dědictví bude nekorektním provedením výzkumu zničeno bez možnosti nápravy),

4) paušálnost povinnosti (velká a neúčelná administrativní zátěž oprávněných osob i vedení evidence zásahů, do níž návrh zákona ukládá projekty vkládat; u drobných záchranných výzkumů – např. přípojky inženýrských sítí k rodinným domům, kterých nyní každá oprávněná organizace provádí i desítky měsíčně – jsou projekty zbytečné a byly by pouhou formalitou).

4)

§ 84 doplnění odstavce 8,

§ 84

„(8) U zásahů, jejichž stavebníka neoslovila do 20 dnů od zápisu do evidence zásahů žádná archeologická osoba z vlastního podnětu, podá příslušná regionální archeologická komise podnět k zajištění záchranného archeologického výzkumu památkovému ústavu. Památkový ústav zajistí v odůvodněných případech provedení záchranného archeologického výzkumu.“

Odůvodnění:

Pozměňovací návrh zajišťuje, aby nezůstala nedopatřením či opomenutím žádná stavba bez ošetření záchrany archeologického dědictví. Předejde se tím nepředvídaným archeologickým nálezům v průběhu staveb, které přinášejí stavebníkům zdržení a náklady, posílí se právní jistota stavebníků.

5)

§ 87 vypuštění odst. 2

~~„(2) Při provádění záchranného archeologického výzkumu postupuje archeologický ústav, památkový ústav nebo archeologická osoba tak, aby při respektování zásad ochrany archeologického dědictví byly náklady spojené s provedením záchranného archeologického výzkumu co nejnižší.“~~

Odůvodnění:

Podle zkušeností ze sféry zákona o veřejných zakázkách má tlak na co nejnižší cenu vždy snížení kvality, nikoli však vždy očekávané úspory (problém dodatečných nákladů). „Co nejnižší“ náklady nelze právně definovat. Kdyby po dokončení výzkumu jiná oprávněná osoba účelově prohlásila, že by dokázala provést ten výzkum za nižších nákladů, stavebník by se cítil poškozen (ať už by to byla pravda či ne) a hrozily by soudní spory.

6)

§ 93 změna znění odstavce 1 a 2

„§ 93

Náhodný archeologický nález

(1) Archeologický nález, který nebyl učiněn při provádění archeologického výzkumu (dále jen „náhodný archeologický nález“), je nálezce nebo osoba odpovědná za provádění činnosti, při níž byl náhodný archeologický nález učiněn, povinen oznámit nejpozději druhý pracovní den poté, co byl nález učiněn nebo kdy se o nález dozvěděl, **archeologické osobě zřízené krajem nebo** obecnímu úřadu obce, na jejímž území byl náhodný archeologický nález učiněn, ~~nebo krajskému úřadu.~~

(2) Obecní úřad podle odstavce 1 v přenesené působnosti písemně informuje do 3 pracovních dnů

ode dne oznámení náhodného archeologického nálezů o tomto nálezů ~~krajský úřad~~ **archeologickou osobu zřízenou krajem.**“

Odůvodnění:

Pozměňovací návrh odpovídá stávající právní úpravě, která je zavedená a vyhovující. Archeologická osoba zřízená krajem už v procesu stejně figuruje (odst. 3). Jde o muzea a ústavy archeologické památkové péče (+ AC Olomouc), jež jsou stejně pověřeny správou majetku kraje, kterým jsou movité archeologické nálezů. Občané jsou zvyklí oznamovat nálezů do muzeí a muzea jsou zvyklá tuto agendu řešit. Oznamování pouze obci nebo kraji není reálné. Dostupnost a pracovní doba mnoha obecních úřadů je omezená, neúnosně by zatěžovalo občany i obecní úřady. Úředníci nerozpoznají, kdy jde o skutečný archeologický nález a kdy o laický omyl. Přímé oznamování kraji by naráželo na provozní potíže (krajský úřad pouze v krajském městě, vzdálenost, provozní doba) a kraje by stejně musily delegovat oznamovací místo na zřizované organizace. Informační tok „občan – obec(ní úřad) – kraj(ský úřad) – archeologická osoba zřízená krajem“ se takto, kdykoli bude občan chtít, zkrátí na „občan – archeologická osoba zřízená krajem“, což povede k úsporám času a financí na straně obcí i krajů (odbourání přijímání a předávání oznámení). Pro lepší informovanost občanů může kraj snadno zveřejnit seznam zřizovaných archeologických osob na svých internetových stránkách.